

## **Makedonske kuće na udaru ekstremista**

**Author:** [IWPR Balkans](#)

Raseljeni etnički Makedonci strahuju da nedavni napadi predstavljaju uvod u kampanju odvracanja od povratka u pretežno albanske oblasti.

Kada je kuća Zorana Dimkovskog spaljena 11. februara, posumnjalo se da je on možda poslednja žrtva kampanje etničkih Albanaca čiji je cilj da se raseljeni etnički Makedonci odvrate od povratka u svoja sela.

Do napada u selu Ope došlo je nekoliko dana posle sličnog incidenta u Aracinovu, u blizini Skoplja. Kuća koja je izgorela u tom selu je pripadala Vide Krstevskom i njegovoj porodici, koji su poput članova porodice Dimkovski i drugih raseljenih etničkih Makedonaca, živeli u privremenom smestaju od izbijanja oružanog sukoba pre dve godine.

Krstevski je izjavio za dnevni list "Dnevnik": "Mada mediji tvrde kako je bezbedno živeti u Aracinovu, posle ovih događaja nisam siguran da li će to ikada biti moguće. Mi se prosto ne vraćamo tamo."

Aracinovo, koje je udaljeno 10 kilometara od makedonske prestonice, bilo je poprište žestokih borbi kada su Albanci zauzeli selo u junu 2000. godine prisiljavajući mnoge Makedonce da napuste svoje domove.

Vojce Zafirovski, viši savetnik za policiju pri Ministarstvu unutrašnjih poslova, smatra da pretnja nije tako ozbiljna. "Ovo su očajnički pokušaji nekih pojedinaca i ekstremističkih grupa da prisile etničke Makedonce na iseljavanje iz kriznih područja", izjavio je za IWPR.

"Ti ljudi ne uživaju široku podršku lokalnog albanskog stanovništva što je očito iz činjenice da su pomagali u gasenju vatre."

Jana Petrusevska, predsednica Udruženja privremeno raseljenih lica, sasvim je drugacijeg mišljenja. Ona tvrdi da su nedavni napadi - ukupno pet tokom prethodnih nekoliko meseci - učinili suživot u kriznim područjima nemogućim.

Grozda Stankovska, čija je kuća u Aracinova izgorela u podmetnutom požaru, kaže da poslednji napadi predstavljaju očit primer etničkog čišćenja.

"Država je kriva za ovo", kaže Stankovska za IWPR.

"Tokom noći, u Aracinovu nema snaga bezbednosti, pa su makedonske kuće u selu ostavljene na milost i nemilost ljudima koji tamo žive".

"Tokom sukoba 2001. godine, moja kuća je pretrpela neznatne štete. Nesto kasnije, moje komsije su je opljackale i porusile. Sada je spaljena do temelja, a vlasti kažu da bi trebalo da se vratimo u selo."

"Niti možemo, niti želimo da se vratimo u Aracinovo", izjavila je Petrusevska za IWPR. "Niko ne garantuje našu bezbednost ovde. Vlasti nemaju strategiju za ponovno uspostavljanje poverenja među stanovništvom kao ni načine da nas zaštite od bivših prijatelja."

Za vreme sukoba, 650 etnickih Makedonaca izbeglo je iz Aracinova, nakon cega je osteceno ili unisteno oko sezdeset makedonskih kuca. Pre 2001. godine, selo je imalo oko 1.500 domacinstava od kojih su 173 bila makedonska. Prema poslednjem popisu stanovnistva sprovedenom u novembru prosle godine, u selu trenutno zive iskljucivo Albanci, njih oko 11.000.

Petrusevska je rekla da nekolicina starijih Makedonaca preko dana obilazi svoja imanja u Aracinovu trazeci kupce kako bi prodali imovinu koja im je preostala.

Predsednik mesne zajednice Resat Ferati osudio je spaljivanje makedonskih kuca rekavsi da je to delo onih koji zele da onemoguce zajednicki zivot Makedonaca i Albanaca. "Ima drugih gradjana makedonske nacionalnosti koji zive ovde i nemaju nikakvih problema", tvrdi Ferati.

Portparol kancelarije Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju, OEBS, u Skoplju, Wolfgang F. Greven, izneo je slican stav.

"Za ove napade odgovorni su kriminalci koji se, ocito, ne obaziru ni na sta. Mi znamo da oni nemaju podrsku medju lokalnim stanovnistvom", izjavio je Greven.

On je izrazio nadu i cvrsto uverenje da ce makedonska policija privesti krivce pravdi.

U drugim oblastima Makedonije takodje je bilo vandalskih ispada. Jovan Bulevski, novinar makedonskog radija iz tetovskog podrucja, pretežno naseljenim etnickim Albancima, rekao je da je selo Jelosnik, u podnozju Sar Planine, bilo meta ekstremistickih napada.

"Svi stanovnici ovog cisto makedonskog sela proterani su za vreme rata, i oni jos uvek zive kao privremeno raseljena lica", rekao je Bulevski. "Obnovljene kuce su vec vise puta rusene, a crkva Svete Bogorodice se takodje nasla na udaru ekstremista."

Ministarstvo unutrasnjih poslova zabelezilo je slucajeve podmetanja pozara i druge kriminalne radnje u kriznim podrucjima. Zafirovski je priznao da je delotvornost etnicki mesovitih policijskih patrola, koje su docekane dobrodoslicom u mnogim kriznim zaristima, ogranicena cinjenicom da one nisu aktivne nocu kada se desavaju paljevine.

Todor Stojcevski je novinar skopskog nedeljnika "Denes".

**Focus:** Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

---

**Source URL:** <https://iwpr.net/sr/global-voices/makedonske-kuce-na-udaru-ekstremista>